

BRIAN KENT KOBILKA

Brian Kent Kobilka amerikai fiziológus, akinek a G-fehérje-kapcsolt receptorok működését feltáró felfedezéseit 2012-ben kémiai Nobel-díjjal ismerték el. Jelenleg a Stanford Egyetem Orvosi Karán a Molekuláris és Sejtfiziológiai Tanszék professzora.

TUDOMÁNYOS ÉS SZAKMAI KARRIER

Kobilka leginkább a G-fehérje-kapcsolt receptorok (GPCR) szerkezetével és működésével kapcsolatos kutatásairól ismert, kiváltképp arról, hogy az ő laboratóriumában végzett munka vezetett el a β 2-adrenerg receptor molekuláris szerkezetének meghatározásához. Ezen eredményét más tudósok is igen gyakran hivatkozzák, mivel bár a GPCR-ek fontos terápiás célpontok, közismerten nehéz a röntgenkristallográfiás szerkezetmeghatározásuk. Felfedezése előtt a rodopszin volt az egyetlen G-fehérje-kapcsolt receptor, amelynek szerkezetét sikerült nagy felbontásban meghatározni. A β 2-adrenerg receptorét hamarosan számos újabb feloldott GPCR-szerkezet követte.

Kobilka 1994-ben elnyerte az Amerikai Farmakológiai és Kísérleti Gyógyászati Társaság John J. Abel Farmakológiai Díját. 2007-ben a GPCR-szerkezettel kapcsolatos eredményét a Science tudományos folyóirat által alapított „Az év áttörése” elnevezésű díj második díjazottjaként emlegették. A felfedezéshez vezető munkát mások mellett a Neurológiai Rendellenességek és Sztrók Amerikai Kutatóintézete is támogatta a Kobilka számára 2004-ben odaítélt Javits Idegtudományi Kutatói Díjjal. A G-fehérje-kapcsolt receptorokkal kapcsolatos kutatásaiért 2012-ben Robert Lefkowitzal megosztva megkapta a kémiai Nobel-díjat. Kobilkának 2017-ben az Amerikai Kiválóságok Akadémiájának aranyplakettjét is odaítélték.

Sencsen város 13. ötéves tervének keretében, amely a legmodernebb technológiai kutatásokat és Nobel-díjasok által vezetett kutatólaboratóriumok létesítését célozta meg, 2017-ben megnyitotta a Kobilka Innovatív Gyógyszerkutató Intézetet a Hongkongi Kínai Egyetem sencseni kampuszán, Dél-Kínában.

ÉRDEMEI

- 1994 John J. Abel-díj
- 2010 Julius Axelrod-díj
- 2012 Nobel-díj
- 2015 Mendel-érem
- 2016 Louis és Artur Lucian-díj a szív- és érrendszeri betegségek kutatásáért